

Център на НПО
в Разград

ГОДИШЕН ОТЧЕТ за 2015г.

www.ngo-rz.org

Резюме

Сдружение „Център на НПО в Разград“ разработва и прилага пилотни програми в подкрепа на съдебната реформа от 2004г. Осъществени са осем проекта за гражданско наблюдение на съда и подкрепа на съдебната система в България. Центърът на НПО в Разград създаде през 2007г. Национална НПО мрежа за гражданско наблюдение на съда в България, в която участват над 65 неправителствени организации (www.watch.ngo-rz.org).

Над 480 потърпевши от домашно насилие са потърсили помощ до момента в Консултативния център по проблемите на домашното насилие, като са предоставени над 2400 консултации. С помощта на Консултативния център в районните съдилища в област Разград са заведени редица дела по Закона за защита от домашното насилие, за над 130 от които има постановена мярка за защита на жертвите и децата.¹

Десет години след приемане на Закона за защита от домашното насилие не се изпълняват успешно неговите две основни функции: превантивна и наказваща. Наложеният от съда глоби на извършителите, постановени по Закона за защита срещу домашното насилие, не се събират в голямата си част от НАП. Не са развити масово специализирани програми за работа с извършителите на домашно насилие. Прокуратурата не съдейства активно да се изпълняват съдебните решения, когато осъден извършител не изпълнява съдебно решение да участва в задължителната специализирана програма за рехабилитация. Полицията не винаги реагира адекватно, когато трябва да следи за изпълнение на съдебни решения или е нарушена съдебна заповед за защита.

Въпреки усилията на неправителствения сектор, **домашното насилие не е във фокуса на общественото внимание.** Все още липсва системна (адекватна) финансова подкрепа за прилагане на възстановителни програми за работа с жертви и специализирани програми за извършители на домашно насилие.² Ние идентифицираме това, като една от основните причини да няма много подадени жалби в съда, след регистриране на сигнали в полицията.

¹ Доклад ["Иновативни подходи и добри практики по темата за домашното насилие."](#) Център на НПО в Разград, с.72, 2015.

² От 2011г. Министерство на правосъдието финансира ЮЛНЦ, които работят по темата – финансира проекти с годишен бюджет от 500 хил.лв./година

ПАРТНЬОРСТВА И УЧАСТИЕ В ПРОЕКТИ

Проект „За силата на закона и гласа на жертвите на домашно насилие” стартира през месец февруари 2016г. Проектът е изключително интересен за местната общност, защото проблемът за домашното насилие в област Разград е много актуален. Местните електронни и печатни издания отразяват и периодични дейности в рамките на проекта. На интернет страницата има публикувана актуална информация за проектните дейности. Фейсбуук потребителите са увеличили своя брой от стартирането на проекта почти двойно и сега те са над 257 лица. В рамките на проекта „За силата на закона и гласа на жертвите на домашно насилие”, Сдружение „Център на НПО в Разград” подписа споразумение за сътрудничество по ЗЗДН с МБАЛ ‘Свети Иван Рилски’, град Разград. Медицинските служби и лекарите са неизползван ресурс, който има изключително значение за повишаване нивото на регистрирани и докладвани случаи на домашно насилие.

Изключително ценно за служителите е среща с техни колеги от различни съдебни райони, чрез проведените работни посещения в различни съдебни райони, които повишиха мотивацията на полицейските служители. Домашното насилие има различни прояви, количествени и качествени прояви на различни места. Обмяната на опит, подобри работата на институциите, които прилагат ЗЗДН.

В рамките на проекта са планирани и проведени са 35 мобилни приемни в 7 общини на област Разград. Жертвите в малките населени места бяха консултирани и получиха подкрепа по места. След проведените приемни се наблюдава ръст на регистрираните случаи в Консултативния център по проблемите на домашното насилие. Проведените мобилни приемни повишават доверието на жертвите към предоставяните услуги. Гражданите получават подкрепа на място, в отдалечените населени места. Често пъти жертвите нямат средства да стигнат до областния град, но мобилната приемна предостави тази възможност.

В момента единственият неоспорим количествен индикатор за мащабите на проблема, се явява броят на съдебните дела, заведени по ЗЗДН. Има съществени разлики между официалната съдебна статистика и регистъра на гражданската организация в област Разград, където Центърът на НПО активно работи и изпълнява програми за работа с жертви и извършители на домашно насилие. Огромна част от потърсилите помощ в Консултативния център граждани съобщават за домашно насилие, но не са готови да водят дела по ЗЗДН. По данни на Центъра за изследване на демокрацията подобни разлики по региони се наблюдават и на други места в страната.³

„Като най-достоверен индикатор за мащабите на домашното насилие, доколкото пострадалите се обръщат към съда, се очертават съдебните статистики за делата по ЗЗДН. При преглед на броя дела на 10 хил. души по области и сравнение със средния брой за страната се установява, че те са най-много в и около големите

³ [Доклад "Иновативни подходи и добри практики по темата за домашното насилие."](#) Център на НПО в Разград, с.16, 2015.

градове, както и в региони, където действат утвърдени неправителствени организации (Перник, Разград).”⁴

В края на 2015г. е издаден доклад по проект „За силата на закона и гласа на жертвите на домашното насилие”, инициатива на Сдружение „Център на НПО в Разград“. В Доклада са използвани материали от професионалната експертиза и практиката с клиенти по дейността на Центъра. Споделеният опит е резултат от многогодишната работа на авторите в Консултативния център.

„Доклад иновативни подходи и добри практики”, отразява реални житейски истории и трудности, повишава обществената информираност по темата за домашното насилие. Този доклад е полезно четиво не само за представители от институциите, които работят по ЗЗДН, но и за обществото. Той има две основни функции: да информира и да образова жертвите къде да търсят подкрепа; да видят че не са сами и има други като тях жертви, чиито истории са пресъздадени в Доклада.

Целта на Доклада е да посочи възможности и трудности при прилагането на Закона за защита от домашното насилие. Особено ценно е, че те са илюстрирани чрез лични истории на хора, подлагани на системен тормоз от близките, с които живеят. Споделени са мнения на магистрати, полицейски служители, социални работници и експерти, работили по различни казуси със жертви и извършители на насилие. Проучват се специално ситуации, в които институционалната подкрепа е била възпрепятствана от пропуски в нормативната уредба, липса на координация между различните институции или незаинтересованост от страна на отделни фактори.

Специален фокус е направен върху обяснение на механизмите за помощ и подкрепа, които Консултативният център използва в работата си, коментирани и чрез оценката на потребителите, ползвали се от социалната услуга. Това е доказателство за успеха в работата на Центъра в усъвършенстване на практиката на приложение на ЗЗДН по отношение на неговото функциониране и на партньорството на институциите при приложението му.

Около необходимостта от създаване на Кризисен център на жертви на домашно насилие се обединиха представители на съда, прокуратурата, полицията, социалните служби, образователната сфера и неправителственият сектор. Това се случи по време на дискуссионна кръгла маса на тема „Ролята на институциите за ефективна подкрепа на жертвите на домашно насилие“, която се проведе през месец юни 2015г.

В резултат на активния диалог са формулирани препоръки към институциите, които са представени в Отворено писмо до Министъра на правосъдието, Министъра на вътрешните работи, Областния управител и до Общински съвет- Разград. В него има конкретни искания към управниците, свързани с подобряване превантивната работа с насилниците, с осигуряване възможността на жертвите на домашно насилие да ползват безплатна правна помощ, да се координира сътрудничеството между институциите, ангажирани с работа по проблема да се приеме Общинска програма за превенция на домашното насилие в община Разград и да се разкрие Кризисен център в областния град.

⁴ Подкрепа на уязвимите групи пред държавата: ролята на гражданските организации. Център за изследване на демокрацията, с.31, 2015.

Според наблюденията на експерти от Консултативния център по проблемите на домашното насилие е необходимо широко обсъждане на трудности, проблеми и предизвикателства. Необходимо е да бъде повишена обществената чувствителност по темата и да се представят трудности и проблеми при приложението на ЗЗДН.

За подобряване на приложението на ЗЗДН, е подходящо да се използват ресурсите на неправителствените организации, с опит в превенцията на домашно насилие (доставчици на социални услуги) и капацитета на местните власти.

Центърът на НПО в Разград успя да привлече вниманието на Областна администрация и Общински съвет - Разград. Подкрепата по темата за домашно насилие е изключително ценна, защото показва обединението на институционално ниво. Инициираният Областен съвет за превенция от домашно насилие ще бъде засилено и подобро сътрудничеството между институциите.

Телефонното консултиране е нов подхват, който Центърът на НПО в Разград прилага през последните няколко години. В Разградския вестник "Екип 7" се публикува каре, с гореща телефона линия за жертви на домашно насилие. Телефонът е възможност жертвите да запазят своята анонимност и да получат информация как да докладват случаи на домашно насилие.

През 2015г. е проведено проучване, сред представители на ангажираните институции, които работят по темата за домашното насилие. В резултата на него е изготвен *Анализ за въздействие а проект „За силата на закона и гласа на жертвите на домашно насилие” върху основните целеви групи.*

Специфични цели на инструмент за оценка на потребностите на представители от целевите групи, чрез анкетна карта по проект „За силата на закона и гласа на жертвите на домашно насилие”:

- Да се проследи приложението на ЗЗДН от институциите, които работят по темата за домашното насилие;
- Да се проследят трудностите, които представители от институциите срещат при приложение на закона;
- Да се идентифицират най-често срещаните прояви на домашно насилие;
- Да се анализират предложения във връзка с подобряване приложението на ЗЗДН;
- Да се оцени въздействието на Местния механизъм за защита от домашно насилие, подписан през 2011г.

Анкетната карта се състои от 16 отворени и затворени въпроси, разпредели в два раздела: *Да споделя и аз и Обща информация.*

Изборът на целеви групи е ориентиран към подобряването на сътрудничеството и обмяната на опит и преноса на добри практики по темата за домашното насилие.

Идентифицираните нужди са свързани с необходимостта от развитие на знанията и уменията на магистрати (съдии и прокурори), полицейски служители, социални работници, представители на НПО сектора.

В анкетното проучване взеха участие представители от ангажираните институции, които прилагат закона в 14 града в България.⁵ Проучването идентифицира добри практики и инициативи, възможности за промяна и усъвършенстване на действащата нормативна уредба и правомощията на различни институции. Проучването допринесе за изпълнение на целите на проекта. То спомогна за подобряване на процеса на разработване и прилагане на местни стратегии за повишаване знанията и компетенциите, на институциите които работят по приложението на ЗЗДН.

Анкетираните служители са представители на полиция, съд, прокуратура, социални служби, неправителствени организации, представители на областна администрация и общински съвет, като преобладават полицейските служители и магистратите.

През 2011г. в област Разград, по инициатива на Центъра на НПО в Разград, е подписан Местен механизъм за подобряване на сътрудничество между институциите в региона за приложение на ЗЗДН от 17 институции. Документът е уникален за страната, който създава ясни ангажименти на институциите да си сътрудничат по приложението на нормативен акт. Сериозни институции от изпълнителната власт се обединяват с определени задачи да работят заедно в борбата с домашното насилие в област Разград. Местният механизъм е важен етап в процеса на превенция на домашното насилие, като създава рамка на комуникация и координация между институциите.

Проект „Свобода зад решетките”

Сдружение „Център на НПО в Разград” беше партньор на сдружение „Младежки форум 2001 – Разград“ при осъществяване на проект „Свобода зад решетките” (www.prison.yf2001.org). Основна цел бе да бъде увеличен фокусът върху уязвимите групи в затворите, чрез разработване на програми за обучения за пенитенциарни служители и осъдените на свобода.

Най-важните резултати от проекта са:

- Направена крачка към демократизиране и хуманизиране на местата за лишаване от свобода, чрез отварянето им към услуги и дейности в полза на лишените от свобода и служителите, реализирани чрез т.нар „привнесен /външен/ модел“;
- Подпомогнат процес на социализация на лишените от свобода, чрез алтернативни социално–корекционни дейности, реализирани от представители и организации на гражданското общество;
- Създадено и тиражирано алтернативно учебно-помощно съдържание - Наръчник и Помагало в полза на продължаващата работа на служителите в местата за лишаване от свобода с лицата, лишени от свобода;
- Провокирано обществено и публично внимание към проблемите и реформите в пенитенциарната политика на страната с цел реализирането и на по-широка обществена база;

⁵ Разград, Исперих, Кубрат, Лозница, Хасково, Монтана, Ловеч, Варна, Ямбол, Благоевград, Търговище, Плевен, Перник и Враца.

- Идентифицирани, формулирани и адресирани конкретни препоръки и подходи за решаване на част от реални и актуални проблеми на затвора Плевен и системата на МЛС в България.

В резултат на едногодишната работа по проект „Свобода зад решетките” беше установена необходимост от интегриран процес на управление преди входа на затвора, вътре в затвора и след напускането:

- Лишените от свобода имат нужда от значителна подкрепа и помощ, тъй като са особена уязвима група.
- Липсата на подкрепяща социална среда е основна причина за нисък процент на социално включване и високи нива на рецидивизъм в българските затвори.
- Важна е ролята на социалните услуги и тяхното развитие. Според нашите наблюдения ефективните услугите могат да се разделят на две основни групи – вътре и извън затвора.

Отворено писмо с конкретни препоръки към Народното събрание, Омбудсмана на Република България, министъра на труда и социалната политика, министъра на правосъдието, областния управител на област Плевен, кмета на Община Плевен и Общински съвет – Плевен приеха участниците в национална конференция “Затвор сред свободата. Свобода сред затвора”, проведена в Плевен на финала на проект „Свобода зад решетките“, 22.04.2016г.

Обедняващ елемент в Отвореното писмо е идеята, че в затвора е подходящо да се развиват услуги, насочени към трудова заетост, професионални обучения, стажуване и работа за лица лишени от свобода. Извън затвора – да се създават ефективни услуги – напр. центрове за социална рехабилитация и интеграция и дневни центрове на освободени лица, лишени от свобода. Необходимо е да се създава защитена среда и да има индивидуален подход на работа с всеки бивш затворник, чрез професионална помощ и подкрепа. Държавата да създаде мрежа от центрове за подкрепа на бивши затворници във всеки областен град с участие на заинтересованите институции, общините, НПО.

КОНСУЛТАТИВЕН ЦЕНТЪР ПО ПРОБЛЕМИТЕ НА ДОМАШНОТО НАСИЛИЕ - РАЗГРАД

Центърът на неправителствените организации в Разград повече от 12 години осъществява програми по прилагането на Закона за защита срещу домашното насилие (ЗЗДН), <www.ngo-rz.org>.

Консултативният център по проблемите на домашно насилие в Разград функционира от 2008 г., като иновативна социална услуга в общността. Консултативният център прилага възстановителни програми за жертвите и специализирани програми за извършителите на домашно насилие. Предоставят се безплатни социални, психологически и юридически консултации. Консултативният център има екип от обучени специалисти – социални консултанти, юристи, психолог,

педагог.⁶ Неговата основна цел е да предоставя социални услуги и програми за възстановяване на жертвите на насилие и техните семейства в община Разград, както и разработване и прилагане на специализирани програми за извършители на насилие.

В Консултативния център се предоставя: безплатна социална подкрепа; безплатна правна помощ; безплатни индивидуални или групови консултации с психолог; гореща телефонна линия за съвети и консултации. Центърът:

- ✓ Предоставя експертни и социални услуги на жертви на домашно насилие и извършители на домашно насилие от община Разград;
- ✓ Развива Специализирана служба за жертви на домашно насилие и извършители на домашно насилие за изпълнение на мерките по чл. 5, ал.1, т.5 и 6 от Закона за защита срещу домашно насилие;

Специализираните услуги на Консултативния център включват социална подкрепа, консултиране, рехабилитация и правна помощ на жертвите на домашно насилие. Центърът работи паралелно и с извършителите на насилие, след задължително указание на съда да посещават специализираните програми, които Консултативния център е разработил.

През месец август 2008г. в град Разград беше разкрита гореща телефонна линия за жертви на насилие. Вестник „Екип 7” редовно публикува обява с телефона на Консултативния център. Откритата телефонна линия за жертви на насилие успешно подпомага дейността на Консултативния център.

Центърът на НПО в Разград е регистриран като доставчик на социални услуги в Агенцията за социално подпомагане и Държавна агенция за закрила на детето. Дейността се регламентира със Закона за социалното подпомагане и Закона за закрила на детето.

За първи път Център на НПО в Разград е включен в Общински план за развитие на Община Разград 2007-2013г. (точка 4.2.2., стр.24).⁷ Добавен е нов абзац “Развитие на нови алтернативни социални услуги в общността.”⁸ С това решение местният парламент в Разград вписа Сдружение “Център на НПО в Разград”, като доставчик на социални услуги.

Центърът на НПО в Разград се развива, като доставчик на социални услуги в общността и е включен в Общинска стратегия за предоставяне на социални услуги 2012-2016 с услуга “Център за социална рехабилитация и интеграция на възрастни хора/Консултативен център по проблемите на домашно насилие гр. Разград.”⁹ В Общинската стратегия за предоставяне на социални услуги 2007-2011г., е записано, че

⁶ През 2005г. Центърът на НПО в Разград осъществи проекта “Гражданско наблюдение на съда” за мониторинг прилагането на ЗЗДН. През месец април 2007г. открихме Консултативно бюро за насилието над жени, което развихме в Консултативен център за домашно насилие от месец май 2008г.

⁷ Приет с Решение № 384 от 20.05.2005г. на Общински съвет – Разград.

⁸ Приет с Решение № 174 от 30.05.2008г. на Общински съвет – Разград.

⁹ Приета с Решение №150/29.05.2012 г. на Общински съвет Разград, стр.43; стр.48-49,
http://www.razgrad.bg/index.php?option=com_content&view=article&id=42&Itemid=54&lang=bg

Центърът на НПО в Разград предоставя социалните услуги „Дневен център за социална рехабилитация и интеграция с Кризисен център”¹⁰.

„Центърът на НПО в Разград е регистриран като юридическо лице с нестопанска цел в обществена полза и притежава необходимите удостоверения от Агенцията за социално подпомагане. Всяка година държавните институции извършват контрол на дейността и водената документация. Гражданската организация редовно подава задължителните публични отчети в Министерството на правосъдието и Агенцията за социално подпомагане.”¹¹

Консултативният център продължава да прилага възстановителни програми за жертвите и специализирани програми за извършители на насилие! Консултативният център за домашно насилие в Разград функционира с екип от обучени специалисти – социални консултанти, психолог и юрист.

Специалистите оказват безплатна подкрепа и съдействие на жертви и извършители на домашно насилие.

ПОДКРЕПА ЗА СЪДЕБНАТА РЕФОРМА

Продължи активното участие на „Център на неправителствените организации в Разград“ в дебата за съдебна реформа в България.

Сдружение „Център на НПО в Разград” активно участва в Работната група в Министерство на правосъдието за подготовка на нов **Закон за отклоняване и налагане на възпитателни мерки**. Организацията подкрепя необходимостта от спешни промени в НК и НПК. Смятаме за важно да се реформира съществуващата система за т.н. „детско правосъдие” в България.

През месец февруари 2015г. е изготвено *Становище относно проект на документ „Мерки за реформа на системата за детско правосъдие“*^{<<http://watch.ngo-rz.org/bg/pages/lettersandviews.html>>}. Подкрепяме съгласуваните от всички участници четири важни стъпки:

1. Актуализиране на целите и сроковете на Пътната карта в изпълнение на Концепцията за държавна политика в областта на правосъдието за деца.
2. Анализ на ефекта от ЗБППМН и на отмяната му от гледна точка на ефективност, финансиране и институционална рамка.
3. Отмяна на ЗБППМН и приемане на съответни изменения и допълнения на ЗЗДет. и други релевантни актове.
4. Приемане на Концепция за нов закон за детско правосъдие и започване на работа по подготовката му.

Смятаме за дискуссионно предложението за създаване на детски съдилища в България. Проведеното от нас гражданско наблюдение (www.watch.ngo-rz.org) в над 50

¹⁰ Решение №808/22.01.2007 г. на Общински съвет – Разград.

¹¹ Решение №422 по Протокол № 27 от проведеното заседание на Общински съвет – Разград на 28.07.2009 г., стр.3, www.razgrad-bg.org, рубрика Общински съвет – подрубрика Протоколи.

съдилища в България (2004-2013) показва, че е необходимо да се реформира съдебната карта, като се редуцират броя институции (съдилища и прокуратури). В момента има 367 съдебни органи с общ бюджет 460 млн.лв.

Готови сме да предложим анализ по темата за съдебната карта и наличие на „бутикови съдилища”¹²

ПРИМЕР: В момента в България има над 360 органа на съдебната власт,¹³ в които работят около 2400 съдии, 2300 прокурори и следователи, и 9100 съдебни служители¹⁴ **ПРИМЕР:** В радиус от 15 км има 4 съдилища в 3 съдебни окръга – Луковит, Червен Бряг, Кнежа и Бяла Слатина. **ПРИМЕР 2:** на разстояние от 5 до 15 км. има няколко съдилища и прокуратури в градове, като Велико Търново и Горна Оряховица; Гълъбово и Раднево; Ловеч и Троян; Петрич и Сандански, Кърджали и Момчилград...

Предлагаме два актуални извода по темата, които са предоставени на Министъра на правосъдието, като коментар към проекта за Актуализирана стратегия за съдебна реформа (м.08.2014г.):

- *Съдебна карта и оптимизиране броя на съдебните органи, които в момента са над 360 единици – намален брой и нови граници на съдебни райони.* Липсва решимост в действията на ВСС да оптимизира съдебната система, като увеличи нейната ефективност чрез нова структура и мобилност. Необходимо е да се организират нови, модерни и ефективни съдебни институции с компетентни ръководители и магистрати.
- *Тромава и бюрократична съдебна система с над 360 органа.* Съдебната система има огромен бюджет за 15000 служители и магистрати, които струват на данъкоплатците 460 милиона лева. Няма измерими качествени индикатори за резултатите от съдебната дейност. Има проблем със съдебната статистика и натовареността. Липсва обективна методика за измерване. Натовареността се измерва в количество само на брой съдебни дела или преписки.

През месец март 2015г. Център на НПО в Разград изготви **Становище относно проект на Актуализирана Пътна карта за реализиране на Концепцията за държавна политика в областта на правосъдието за деца и приложение**, подготвени от доц. Велина Тодорова. <<http://watch.ngo-rz.org/bg/pages/lettersandviews.html>>.

Актуализираната Пътна карта е факт само един месец след приемане на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система, приета от 43 Народно събрание. Гласуването на Актуализираната стратегия естествено налага промяна във всички съпътстващи документи в прилежащите сфери на правото.

¹² Според нашето разбиране „бутикови“ са малки по обем и със съмнителни резултати съдебни органи, но скъпи по издръжка (с голям бюджет) и със съмнителен принос за функционираща съдебна институция.

¹³ Страница на ВСС, рубрика Съдебна власт, <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

¹⁴ Страница на ВСС, рубрика Заседания на ВСС – подрубрика Приложения, 2013г. – Протокол 7.

Ние подкрепяме Актуализираната Пътна карта да бъде с хоризонт три години, за да се направят необходимите реформи и да се проследи въздействието от планираните мерки.

Законодателството следва да осигури достъп на детето (до правосъдие – гражданско или наказателно, в зависимост от конкретните нужди. Необходимо е да бъде предоставена възможност на децата да се обръщат до съд, без за това да е необходимо посредничеството на родител (настойник или попечител), особено в случаи на конфликт на интереси - тема изключително интересна за общността.

Правата на децата са пряко свързани с голяма част от законите в нашата страна - ЗЗДН, ЗЗДет, СК, УБДХ. Теми, изключително познати на гражданските наблюдатели и експертите в нашата организация, които в хода на 10-годишния мониторинг на съдебната система, установиха неправилно приложение и нарушения на правата на децата.

Ние изцяло подкрепяме позицията, че *“Новият закон трябва да въведе форми на възстановителното правосъдие, но с ясна уредба и съдържание.”* В Европейското законодателство използват ефективни методи: медиация, възстановяване на щетата с личен труд, полагане на обществено полезен труд в публични институции, насочване към социална, образователна или друга услуга. В България все още не са застъпени утвърдените световни модели по темата за детското правосъдие.

За успеха на Актуализираната Пътна карта е важно да се развива започналият процес на консултации с експерти, академична общност, неправителствени организации и международни организации.

Позиция относно проект на закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс разпространи Центъра на НПО в Разград през месец май 2015г. <<http://watch.ngo-rz.org/bg/pages/position.html>>.

Непълнолетните от 16 до 18 години младежи са уязвима група, която е в обхвата на приложение на Закона за опазване на обществения ред при провеждането на спортни мероприятия (чл.22) и Указа за борба с дребното хулиганство (чл.1 ал.1). Санкциите се налагат със съдебни решения, след съставяне на актове от органите на МВР или кметове на населени места.

Хармонизиране на българската правна рамка за „млади правонарушители“ налага промяна в посочените два нормативни акта.

НПК определя, че мярка за неотклонение „задържане под стража“ може да се налага само по изключение, което означава, че само когато конкретните обстоятелства по делото сочат, че е налице много голяма опасност непълнолетният обвиняем да се укрие или да извърши престъпление, е оправдано вземането на мярка „задържане под стража“ вместо друга по-лека мярка. Тези мерки имат алтернативен характер по отношение на задържането под стража, поради което трябва да се вземат когато не са налице квалифицирани условия, оправдаващи налагането на задържане под стража.

Ние направихме предложение до Министърът на правосъдието Христо Иванов да изпрати писмо с молба за информация по приложение на Закон за опазване на обществения ред при провеждането на спортни мероприятия и УБДХ до председателите на 28 окръжни съдилища в България (копие до Висш съдебен съвет), които имат ръководна роля върху

съдебните окръзи относно приложение спрямо непълнолетните от 16 до 18 години младежи.

През 2015 година Център на НПО в Разград беше замесен в скандал относно Окръжен съд – Благоевград.

От името на Сдружение „Център на НПО в Разград“ беше разпространено опровержение по темата <<http://watch.ngo-rz.org/bg/pages/lettersandviews.html>>. Сдружение „Център на НПО в Разград“ не е изготвяло и разпространявало Сигнал за приложение на принципа на случайно разпределение на съдебните дела в Окръжен съд – Благоевград. Писмо от името на организацията е било получено по пощата в пет институции – ВКС, ВАС, Главна прокуратура, Инспекторат към ВСС, Министерство на правосъдието, както и в Съюза на съдиите в България.¹⁵ Сдружение „Център на НПО в Разград“ категорично се разграничава и отрича авторство на мнимия сигнал. Сдружение „Център на НПО в Разград“ не разглежда и не публикува анонимни сигнали; това е установена практика за последните над 15 години.

По повод фалшивия сигнал бяха получени писма от Върховен касационен съд, Върховна касационна прокуратура, Съюз на съдиите в България, съдия Екатерина Николова. Сдружение „Център на НПО в Разград“ не получи писма за извършена проверка от нито една компетентна институция на съдебната власт.

Неправилен и неточен е извода в Акта на ИВСС, че „Видно от изложеното, в хода на извършеното на място предварително проучване по сигнала се установи, че същият е неоснователен, а видно от опровержението на Георги Милков – Председател на НПО Разград – и неистински, с фалшифициран подпис на лицето, сочено за подател.“¹⁶

Инспекторатът към ВСС не е изследвал посочените факти за съмнение за манипулация на принципа на случайното разпределение на съдебните дела в Окръжен съд – Благоевград.

Инспекторатът към ВСС е проявил професионално бездействие по явно сериозен сигнал за системно нарушение на ЗСВ.

Според нашия анализ, непрофесионално и наивно е използвано името на една неправителствена организация от Инспектората към ВСС, за да се пренебрегнат посочени факти и документи за закононарушение.

Не почива на никакви доказателства написаното в Акт на Инспектората към ВСС, че на 24.02.2012г. е проведена демонстрация на принципа на случайното разпределение на съдебните дела в Окръжен съд – Благоевград, по проект „Правосъдие близо до хората: втора фаза“.

¹⁵ Писмото е получено по пощата в края на месец септември 2015г.

¹⁶ [Акт за резултати от извършена планова проверка в ОС гр. Благоевград по Заповед № ПП-01-78/01.10.2015 г. на Главния инспектор на ИВСС, <<http://www.inspectoratvss.bg/acts/1452699371.pdf> , с.108-111>](#)

Според адвокат Стефан Стефанов¹⁷ съдия Бельова е разредила цели осем пъти едно единствено дело, докато то не се пада на нея. През 2007 г. Мария Калайджиева учредява в полза на "Юробанк" и "ОББ" общо три ипотечи за обезпечаване на задълженията на съпруга Калин Калайджиев. Кредитите са предоставени на управляваното от Калин Калайджиев дружество – "К енд К Имоти", а самите имоти са имущество на ЕТ "Мария Калайджиева".

Шест години по-рано в Благоевградския окръжен съд избухва сериозен скандал, свързан със съмнения в случайния подбор на съдии в мандата на предишния председател Красимир Аршинков.¹⁸ Съветът сформира специална комисия, която провери съмненията и излезе с доклад с тежки заключения за съмнения в случайното разпределение на делата в съда и за облагодетелстване на съпругата на председателя в качеството ѝ на адвокат.

Шест месеца след първите сигнали за злоупотреба със случайния подбор на делото за несъстоятелност нито ВСС нито съдебният инспекторат, нито прокуратурата направиха необходимото, за да потвърдят нарушенията или да опровергават съмненията. А те се засилват, тъй като версията на съдия Бельова за демонстрацията за разпределение на делата е сериозно разклатена.

В акта на Инспектората към ВСС по конкретния случай е записано, че проверката е осъществена чрез „разговори със съдии от ОС-Благоевград“. Разпределението на делото е било при наблюдение на неправителствени организации, участващи по проекта и съдии. Подобни демонстрации са правени и относно подбора на съдебни заседатели чрез системата за разпределяне на делата. Осъществявани са във връзка с ангажиментите, поети от ОС- Благоевград по Споразумение от м. януари 2012г. за сътрудничество със Сдружение „Център на НПО в Разград“, сочат инспекторите.

Инспектората към ВСС приема, че такава демонстрация се е състояла пред екипа на „Център на НПО в Разград“. Пред „Съдебни репортажи“ Георги Милков потвърди, че никой от организацията не е участвал в т.нар. публично разпределение на делото и уточни, че при всяка демонстрация сдружението прави снимки, а такива по конкретния случай – няма. ...в конкретния случай нито в сайтовете на съда, нито в календара на събитията на „Център на НПО-Разград“ не е отразено подобно събитие.¹⁹

За казуса е сезирана и прокуратурата, която прехвърля решаване на случая на ВСС. С писмо от Върховната касационна прокуратура уведомяват „Център за НПО-Разград“, че „евентуалното нарушение на принципа за случайния подбор...би съставлявало основание за търсене на дисциплинарна отговорност от съдия, реализирането на която не е в правомощията на прокуратурата.“ Сигналът за нарушенията е изпратен на Етичната комисия на ВСС.

Георги Милков, Председател на УС

¹⁷ http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2016/01/16/2686298_da_izbombish_suda/

¹⁸ По този повод Център на НПО в Разград нееднократно подава сигнали до ВСС, Инспектората на ВСС и Главния прокурор Сотир Цацаров, но без резултат заради упоритото бездействие на институциите.

¹⁹ <http://judicialreports.bg/2016/06/>